

Tájékoztató a Tartalékköteles hitelintézetek és ezen típusú fióktelepek számára a kötelező tartalék kiszámításával kapcsolatban (érvényes 2023. április 1-től)

A Magyar Nemzeti Bank (MNB) a kötelező tartalék rendszerét

- a kötelező jegybanki tartalék kiszámításáról, illetve képzésének és elhelyezésének módjáról szóló – többször módosított – 10/2005. (VI. 11.) MNB rendelettel (a továbbiakban: Tartalékrendelet),
- a kötelező tartalékráta mértékéről szóló 6/2023. (III. 8.) MNB rendelettel (a továbbiakban: Tartalékráta-rendelet),
- a kötelező jegybanki tartalék után fizetendő kamat mértékéről szóló 11/2023. (III. 31.) MNB rendelettel, valamint
- a Magyar Nemzeti Bank által vezetett bankszámlákhoz kapcsolódó, a készpénzben végzett műveleteken kívüli fizetési megbízásokra vonatkozó díjakról, különdíjakról, jutalékokról, postai és egyéb költségekről, valamint ezek és a kamatok elszámolási rendjéről, továbbá a deviza-árfolyamrészről szóló hirdetmény (a továbbiakban: Hirdetmény) szabályozza.

Az MNB a Tartalékrendelet és a Tartalékráta-rendelet alapján a kötelező tartalék alapjának jelentésével és önellenőrzésen alapuló helyesbítésével kapcsolatban a következőket várja el.

A kötelező tartalék összegének kiszámítása

A működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézet, valamint az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes (valamely más) tagállamban székhellyel és működési (tevékenységi) engedéllyel rendelkező hitelintézet magyarországi fióktelepe (a továbbiakban együtt: Tartalékköteles hitelintézet) köteles a Tartalékrendelet szerinti, kötelező tartalék képzésére a működési (tevékenységi) engedélyének időbeli hatályának kezdetétől.

A Tartalékköteles hitelintézetek számára az MNB a Tartalékráta-rendelettel 2023. április 1-jétől kezdődően a Tartalékrendeletben meghatározott forráskategóriára a Tartalékköteles hitelintézet nyilatkozatától függően 10, 11, 12, 13, 14 vagy 15 százalékos, a Tartalékköteles hitelintézet kifejezett nyilatkozata hiányában 10 százalékos tartalékolási kötelezettséget ír elő. Az MNB a kötelező tartalék összegének megállapítása során a hitelintézet által választott tartalékráta mértékét veszi figyelembe mindaddig, ameddig a hitelintézet újra nem tesz nyilatkozatot.

A Tartalékrendelet 3. § (5) bekezdése értelmében az MNB állapítja meg a Tartalékköteles hitelintézetek kötelező tartalékának előzetes összegét, és arról az MNB Statisztikai igazgatósága legkésőbb a tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtt öt MNB munkanappal írásban értesíti a Tartalékköteles hitelintézeteket.

A tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti második MNB munkanap végéig az MNB a rendelkezésére álló Statisztikai mérleg adatok alapján megállapítja a Tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összegét, és amennyiben ez az összeg különbözik a kötelező tartalék előzetes összegétől, a végleges összegről legkésőbb a tartalékteljesítési tárgyidőszak kezdete előtti

MNB munkanapon írásban értesíti a Tartalékköteles hitelintézetet. A Tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékának végleges összegét már nem érinti, ha a kötelező tartalék végleges összegének megállapítása után a Tartalékköteles hitelintézet módosítja az adott tárgyidőszakra vonatkozó Statisztikai mérleg adatokat.

A fentiek értelmében a tartalékteljesítési tárgyidőszak alatt módosított statisztikai adatszolgáltatások következtében nem módosulhat a Tartalékköteles hitelintézetek által teljesítendő kötelező tartalék összege.

A Tartalékköteles hitelintézetek tartalékalapjának megállapításához az MNB a Tartalékköteles hitelintézetek által szolgáltatott Statisztikai mérleg adatszolgáltatás 01 táblája alábbi sorainak „04 Összesen” oszlopában szereplő értékeket összegzi:

**527+530+531+532+533+534+535+536+537+538+539+540+541+542+543+544+545+546+547+548+549+
550+551+554+555+556+557+558+559+560+561+562+563+564+565+566+567+568+569+570+571+572+
573+574+575+578+579+580+581+582+583+584+585+586+587+588+589+590+591+592+593+594+595+
596+597+598+724+727+728+729+730+731+732+733+734+735+736+737+738+739+740+741+742+743+
744+745+746+747+748+751+752+753+754+755+756+757+758+759+760+761+762+763+764+765+766+
767+768+769+770+771+873+874,**

majd a fenti összeget csökkenti a fenti tartalékköteles sorokon jelentett, de pénz óvadékkal kötött értékpapír-kölcsönzési ügyletekből eredő kötelezettségek (értékpapír kölcsönbe vétele esetén az értékpapír-tartozások, kölcsönbe adása esetén a kapott pénz óvadékok) összegével, melyet a Tartalékköteles hitelintézetek által szolgáltatott Jelentés repó-típusú ügyletekről (E60) adatszolgáltatásokból számít ki.

A Tartalékköteles hitelintézetek tartalékalapjának fentiek szerint meghatározott összegét felhasználva az MNB az alábbi szorzat alapján állapítja meg a Tartalékköteles hitelintézetek kötelező tartalékának összegét:

Kötelező tartalék összege = (Tartalékalap összege) * Választott tartalékráta,

ahol a Választott tartalékráta: a Tartalékráta-rendelet 1. § b) pontja szerinti tartalékráta.

A Tartalékrendelet 4. § (1) bekezdése értelmében a Tartalékköteles hitelintézet a tartalékszámítás során figyelembe veendő tárgyidőszakot követő második hónap (a továbbiakban: teljesítési tárgyidőszak) minden egyes naptári napján legalább 10% mértékű tartalékrátával számított kötelező tartalékot (minimálisan tartandó kötelező tartalék) köteles tartani. Ezen túl a Tartalékköteles hitelintézet – figyelemmel Tartalékráta-rendelet 1. § b) pontja szerinti tartalékráta mértékére - a kötelezőtartalék-kötelezettségének a teljesítési tárgyidőszak naptári napjaira átlagszámítást alkalmazva, havonta egy alkalommal, a teljesítési tárgyidőszak utolsó naptári napján köteles megfelelni.

Az MNB havonta ellenőrzi, hogy a Tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett bankszámlájának és az azonnali tartalékszámításának¹ összege (a továbbiakban: tartalékelhelyezés) a hónap minden

¹ az azonnali teljesítési számlák éjféli egyenlegéből a kötelező tartalék teljesítése céljából elkülönített összeg nyilvántartására szolgál a Tartalékköteles hitelintézet Tartalékrendeletben meghatározott nyilatkozata szerint

naptári napján eléri-e a minimálisan tartandó kötelező tartalék összegét, illetve havi átlagban eléri-e a teljesítési tárgydőszakra a Tartalékráta-rendelet alapján meghatározott kötelező tartalék összegét.

Levelezett hitelintézet esetén a levelező Tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett forint pénzforgalmi számlája egyenlegének tartalmaznia kell a levelezett Tartalékköteles hitelintézet kötelező tartalékát is. A levelező Tartalékköteles hitelintézet MNB-nél vezetett forint pénzforgalmi számlájának egyenlegéből az MNB elsődlegesen a levelezett Tartalékköteles hitelintézetnek a levelező Tartalékköteles hitelintézet által vezetett forint pénzforgalmi számláján elhelyezett kötelező tartalékát tekinti teljesítettnek.

Amennyiben a tartalékelhelyezés nem éri el a hónap minden naptári napján a 10% mértékű tartalékrátával számított minimálisan tartandó kötelező tartalék összegét, vagy a tartalékelhelyezés havi átlagos összege nem éri el a Tartalékráta-rendelet 1. § b) pontja szerinti tartalékrátával számított összegét (alultartalékolás), akkor az elmaradások után az MNB a Tartalékrendeletben meghatározottak szerint szankciót alkalmazhat a Tartalékköteles hitelintézettel szemben.

A Tartalékrendelet alapján az MNB a kötelező jegybanki tartalék után fizetendő kamat mértékéről szóló MNB rendeletnek megfelelő kamatot fizet a Tartalékköteles hitelintézet által az MNB-nél vezetett bankszámlán és az azonnali tartalékszámán elhelyezett együttes összeg kötelezőtartalék-kötelezettséget nem meghaladó összegére.

Az MNB a kötelezőtartalék-kötelezettséget meghaladó tartalékelhelyezés összege után (túltartalékolás) a Hirdetményben meghatározott kamatot fizeti.

Abban az esetben, ha a Tartalékköteles hitelintézet a teljesítési tárgydőszak alatt kikerül a Tartalékköteles hitelintézetek köréből – pl. a működési (tevékenységi) engedély visszavonása, vagy a teljesítési tárgydőszak utolsó napját megelőzően szűnik meg a tartalékkötelezettség –, úgy a kötelezőtartalék-kötelezettségnek tartalékköteles voltaig kell megfelelnie. Ez esetben a kötelező tartalék teljesítési tárgydőszakra vonatkozó átlagos összegének meghatározásakor 0 forint elhelyezést feltételezve kerülnek figyelembevételre azok a naptári napok, amelyeken a szervezet már nem tartozik a Tartalékköteles hitelintézetek körébe. Ezen számítási módszerrel meghatározott átlagot meghaladó tartalékelhelyezés (túltartalékolás) esetén a Hirdetményben meghatározott kamat kerül kifizetésre, míg az alultartalékolást ebben az esetben az MNB nem szankcionálja.

Kapcsolat

A Tartalékköteles hitelintézetek a Tartalékráta-rendelet 2. § (1) bekezdése szerint fordulónappal választhatnak az ugyanezen rendelet 1. § b) pontjában meghatározott tartalékráta mértékek közül egyet. A választott tartalékrátára vonatkozó nyilatkozatot a Tartalékköteles hitelintézet a Tartalékráta-rendelet 2. § (1) bekezdése szerint az MNB „Elektronikus Rendszer Hitelesített Adatok Fogadásához” megnevezésű rendszerének „Adatszolgáltatás” szolgáltatásán (a továbbiakban: STEFI rendszer) keresztül adhatja át az MNB részére az adott fordulónapra vonatkozóan a teljesítési tárgydőszakot megelőző hónap 11. munkanapjáig fokozott biztonságú vagy minősített elektronikus aláírással ellátott írásbeli nyilatkozat útján. A nyilatkozatot az adatszolgáltató cégjegyzésre jogosult képviselője (együttes képviseleti jog esetén képviselői) írhatja alá, továbbá azok, akik az ERA

rendszerben az Adatszolgáltatás szolgáltatáshoz történt regisztrációjuk során a cég képviselője a cégjegyzésre jogosult képviselőtől erre felhatalmazást kaptak és fokozott biztonságú, vagy minősített elektronikus aláírással rendelkeznek. Az elektronikusan aláírt nyilatkozatot a STEFI rendszerben elérhető, erre dedikált jóváhagyandó feladat mellékleteként kell beküldeni. Abban az esetben, ha a Tartalékköteles hitelintézet az adott teljesítési tárgyidőszakra vonatkozóan egy, már korábban beküldött tartalékráta-nyilatkozatán változtatni kíván, akkor azt legkésőbb a határidő utolsó napján 16 óráig írásban kérheti a jbtartalek@mnbb.hu e-mail címen. A Tartalékköteles hitelintézet ezen kérelme alapján újabb jóváhagyandó feladat kerül részére kiírásra a STEFI rendszeren keresztül, amelyre válaszolva a nyilatkozattételre nyitvaálló határidő utolsó napjának végéig megadható az új választott tartalékráta. A kötelező tartalék összegének meghatározásakor az MNB a Tartalékköteles hitelintézet számára a tartalékráta választására vonatkozó nyilatkozattételre nyitvaálló határidő lejáratá előtt tett legutolsó nyilatkozatát veszi figyelembe.

Az MNB a levelezett Tartalékköteles hitelintézetektől is közvetlenül várja a tartalékráta-nyilatkozatok fent leírt módon történő beküldését a levelező hitelintézetük tájékoztatása mellett.

A tartalékráta választásra vonatkozó, a STEFI rendszerben elérhető feladat megválaszolásával kapcsolatos technikai kérdéseiket a statadatszolg@mnbb.hu e-mailre küldhetik el.

A kötelező tartalék szabályozásával kapcsolatban felmerülő kérdéseiket a jbtartalek@mnbb.hu címre küldött elektronikus levélben tehetik fel.

Azon Tartalékköteles hitelintézeteknek, amelyek első ízben kötelesek tartalékolási kötelezettségüket teljesíteni, a teljesítési periódus kezdete előtt legalább 8 munkanappal meg kell küldeniük a jbtartalek@mnbb.hu címre azt az egyetlen – lehetőleg minden tartalékolásért felelős munkatársuk által elérhető – e-mail címet, amelyre az MNB a tartalékkötelezettséggel kapcsolatos leveleit számukra a STEFI rendszeren keresztül megküldheti.

Amennyiben a tartalékolásért felelős személy(ek) email címe megváltozik, kérjük, ezt is jelezzék a jbtartalek@mnbb.hu elérhetőségen.